

अभियान

ABHIYAN WEEKLY सप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३५ / अंक : ४२ / २०७५ जेठ २५ गते शुक्रबार / 8 June, 2018 / मूल्य रु. १०/-

अभियान साप्ताहिक वेबसाइट पनि
www.abhiyanweekly.com

प्रतिपक्षी कमजोर सरकार उदासिन

काठमाडौं । नेपालको संविधानको धारा २८४ को (३) बमोजिम सम्बैधानिक निकायका प्रमुख वा पदाधिकारीको अध्यक्षतामा रहेको सम्बैधानिक परिषदले नयाँ नियुक्ति सिफारिस गर्नुपर्ने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेपनि सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधिकारीको पद खाली भएको तिन महिना पुग्न लाग्दासमेत संविधानिक परिषदको बैठक बस्न सकेको छैन । संसदमा प्रमुख विपक्षी दल रहेको नेपाली काग्रेसले समेत त्यस विषयमा संसदमा कुरा उठाउन नसक्नुपर्ने प्रतिपक्षी दल कमजोर रहेको प्रष्ट हुन्छ । संसदमा प्रतिपक्षीको

साना वामबाट मसाल आउट

काठमाडौं । तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरण भएर नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी निर्माण गरेपछि अन्य साना वामपन्थी दलहरूलाई समेत एकीकृत हुन दबाब परेको छ । झण्डै दुई वर्ष यता कार्यगत एकतामा रहेका चार साना वाम दलबीच अहिले विवाद उत्पन्न भएपछि साना वामदल बीच हुने एकता अहिलेका लागि भाँडिएको छ । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच भएको एकतालाई कसरी लिने भनेमा विवाद उत्पन्न भएपछि उमीहरूबीच भएको कार्यगत एकता समेत भएको छ ।

कम्युनिष्ट पार्टीको बलियो बैकल्पिक धार निर्माण गर्न मोहनविक्रम सिंह नेतृत्वको मसाल, मोहन बैद्य नेतृत्वको

>>> बाँकी ८ पेजमा

श्रीपेच नेपालको, सन्पति भारतको, कसरी ?

काठमाडौं । असार ४ गतेसम्म चीनको बैजिङमा भइरहेको संग्रहालयमा नेपालको श्रीपेच प्रदर्शनीमा र खालिएको छ । यो श्रीपेच भारतको बहुमूल्य सम्पदा भनेर राखिएको खबर छ । नेपालको श्रीपेच भारतको सम्पदा कहिलेदेखि भयो ? यसबाटेमा नेपाल सरकारले कहेपनि बोलेको छैन । नेपालको सम्पदा पनि अब भारतको हुनथालेछ ।

खबर अनुसार जेम्स एण्ड जुवल्स अफ इण्डिया

>>> बाँकी ८ पेजमा

दाहाललाई चाहियो प्रत्यक्ष निर्वाचित राष्ट्रपति !

काठमाडौं । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकीकरण भएको दुई महिना नपुग्दै नेकपाका दुई अध्यक्षमध्येका एक अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले अब संविधान नै संशोधन गरेर प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिको बनाउने सहमति सत्ताधारी दलहरूसँग भईसकेको वताउँदै फेरि अर्को तरङ्ग उत्पन्न गराएका छन् । संविधान निर्माणका बेला तत्कालिन माओवादी प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिको पक्षमा थियो भने नेकपा एमाले प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको पक्षमा रहेपनि नेपाली कोग्रेसहितका अन्य दलहरू संसदबाटे निर्वाचित राष्ट्रपति र संसदबाटे निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको पक्षमा थिए । लामो विवाद र बहसपछि संसदबाटे निर्वाचित राष्ट्रपति र

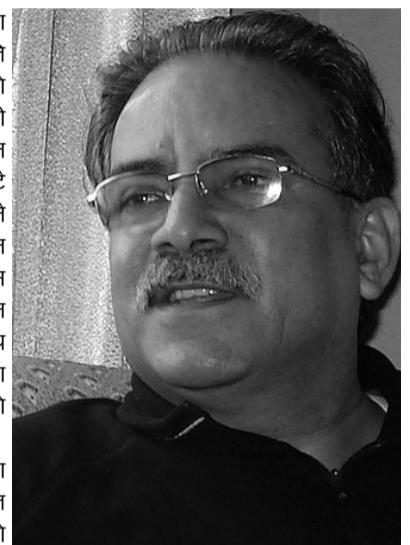
संसदबाटे निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्री हुने व्यवस्था संविधानमा गरिएको थियो । तर अहिले आएर अध्यक्ष दाहालले प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति हुनुपर्ने र त्यसका लागि पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री केपी ओलीसमेत सहमत भईसकेको भन्दै अब संविधान संशोधन गर्ने बताएका छन् ।

नेकपा एमाले र माओवादीकेन्द्रबीच पार्टी एकता भएपछि आफू प्रधानमन्त्री बन्न नपाउने भएपछि दाहालले आफू प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिको पक्षमा रहेको लागि त्यस्तो अभियक्ति दिएको हुन सक्ने नेकपाका एक नेताले बताएका छन् । हुन त दाहाल पहिला नै भित्रे राष्ट्रपति भईसकेको व्यक्ति हुन संसदमा दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन रहेको हुनाले दाहालले अहिले नै संविधान

संशोधन गरेर अर्को निर्वाचनका बेला आफू प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति बन्न चाहिरहेका भएपनि नेपालको अवस्था हेवै प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति कुनै हालतमा पनि उचित हुन सक्दैन । संसदबाटे राष्ट्रपति र संसदबाटे कार्यकारी प्रधानमन्त्री त्रुने व्यवस्था नै नेपालजस्तो देशका लागि हितर दुन सक्छ । संसदमा दुई तिहाईको दम्भ देखाएर संविधान संशोधन गरि प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिको व्यवस्था गरिएको खाड्मा त्यसले अर्को समस्या जन्माउन सक्ने सम्भावना समेत रहेको छ ।

मुलुकको अहिलेको आवश्यकता भनेको कुनै नेताको भविष्य सुरक्षित गर्न संविधान संशोधन होइन मुलुकको

>>> बाँकी ८ पेजमा

मलेसिया दूतावासमा दलालको राज

काठमाडौं । मलेसियाले अगस्ट ३० सम्म अवैध रूपमा मलेसियामा रहेका नेपाली कामदारलाई नेपाल फर्कन आदेश दिएपछि नेपाली दूतावासमा जात्रा सुरु भएको छ । नियमनुसार १६ सय रिंगेट तिरेपछि फर्कने द्राभल डकुमेन्ट दिनुपर्छ । तर दलाल र दूतावासका कर्मचारी मिलेर ३ हजारदेखि ५ हजार रिंगेटसम्म लिएर द्राभल डकुमेन्ट दिने काम भइहेको छ । यो दलालीले दलाल र दूतावासका कर्मचारी मालामाल भईरहेका छन् भने मलेसियाबाट नेपाल फर्कन लागेका युवा कामदारहरू व्यापक रूपमा ठिगिनेक्रम चलिरहेको छ ।

विसी हजार युवा कामदार फर्किने क्रममा छन् । दिनहुँ चार पाँचसयले द्राभल डकुमेन्ट लिइरहेका छन् । लिनेमा ९० प्रतिशत ठिगिएका छन् । तिनीहरूले दलालको माध्यमबाट द्राभल डकुमेन्ट पाइरहेका छन् । सिधा बाटोबाट नपाइने र दलाल लगाए

एकदिनमा द्राभल डकुमेन्ट पाइने कुरा परर द्वारा जुरी पनि आइसकेको छ तर मन्त्रीले यसबारेमा चुप्पी साथै बस्नु र नेपाली कामदारलाई सहजकर्ताको भूमिका खेलन निर्देशन नदिनुले दलालीको पैसा यहाँसम्म आएको हुनसक्ने आशाका गरिएको छ ।

मलेसियाको गृह मन्त्रालयले गैरकानुनी आपलासी कामदारले अगस्ट ३० सम्म फर्किसक्नुपर्ने विज्ञप्ति निकालेपछि नेपाली कामदारहरू आतिक्त हुन्नुपर्नुले पनि दलाल

>>> बाँकी ८ पेजमा

कालाव्यापारी र भ्रष्टाचारीहरू नै साल्टको विरोधमा साल्टलाई ध्वस्त पार्ने अदृश्य शक्तिको चलखेल

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकारले एकातिर विगतमा बन्द गरिएका उद्योगहरू पुन सञ्चालन गर्ने उद्योग गरिरहेको बेला अर्थ मन्त्रालय र उद्योग विणियो एवं आपूर्ति मन्त्रालयका केही भ्रष्ट उच्च तहका कर्मचारीहरू तै नियोजित रूपमा साल्ट टेइङ्करी कर्पोरेशनलाई ध्वस्त पार्ने खेलमा सक्रिय भएको छन् । जनतालाई आधारभूत सेवा सुविधा उपलब्ध गर्दैरहेका छारको आपूर्ति रूपमा चीनलाई गैडा उपहारका रूपमा चीनलाई गैडा उपहार दिन लागेको हो ।

यसको बदलामा देखिएको यही भ्रमणमा कर्लेड काठमाडौं रेल चीनले उपहारमा बनाइदिने धोषणा हुनलागेको छ । यसको लागि चीनको प्राविधिक टोलीले सर्व गरेर फर्किसकेको छ ।

गर्न विभिन्न प्रकारका दबावहरू दिइरहेका छन् । २०३५ सालमा तत्कालिन सरकारले सरकारको दायित्व भित्र पर्ने आवश्यक

>>> बाँकी ८ पेजमा

चीनलाई एकसिंगे गैडा, नेपाललाई कर्लेड काठमाडौं रेल

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री ओली चीन जाने तारीय सुरु भएको छ । यो भ्रमणको मुख्य आकर्षण भनेको चीनलाई दिइने दुई गैडा साथै लिएर जानु रहेको छ । चीन पनि गैडाको स्वागतका लागि प्रतिक्षारत छ । नेपालमात्र त्यस्तो देश हो, जहाँ एकसिंगे गैडा पाइन्छ । ने पालले चीनलाई दुई जोडी गैडा उपहार दिनका लागि चितवन निकुञ्जमा समातेर सौराहमा विशेष रेखदेखका साथ राखिरहेको छ । अर्को जोडी गैडा साउनमा पठाइने तारतम्य मिलाइदैछ ।

प्रम ओलीको यही भ्रमणमा कर्लेड काठमाडौं रेल चीनले उपहारमा बनाइदिने धोषणा हुनलागेको छ । यसको लागि चीनको प्राविधिक टोलीले सर्व गरेर फर्किसकेको छ ।

Secularism in India has been just symbolic

Muhammad

The ground reality is that for the last many years, Indian minorities are living under the violence ridden domination of a group of Hindu extremist organisations.

Since India's independence in 1947, the leadership of that time and the successive Indian governments have been projecting that being a religiously diverse society, India was to be developed as a secular state, where Hindu majority and all other religious minorities would enjoy equal rights. But, initially, no such provision of India being a secular country was included in the original constitution of India.

However, there were other provisions in the Indian constitution, in which it was stated that in India there will be equal religious rights for all citizens of the state. For example, Article 25 of the Indian constitution says "all persons are equally entitled to freedom of conscience and the right to freely profess, practice, and propagate religion subject to public order, morality and health."

It was however, in 1976, that the preamble of India's constitution was amended to

explicitly proclaim India as a secular country, where all will have equal rights.

But, this theoretical commitment in the Indian constitution is implemented only symbolically, like in the past, some Presidents of India were appointed from the minorities, just to create a false perception that India was a secular nation.

Otherwise, practically, India cannot be called a secular country when out of 200 million Muslims in India (14 percent of India's population) only 2 or 3 are elected representatives in the Lok Sabha, whereas, as per their population there should have been 73 elected members. Being scattered all over India, the Muslims could only enjoy this right if they were given the right of proportional representation, which has been denied to them.

The ground reality is that for the last many years, Indian minorities are living under the violence ridden domination of the Sang Parivar (a group of Hindu extremist organisations) led by the Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS). The intensity of this violent trend has increased during the BJP rule, especially in Modi's time.

On December 6, 1992,

historical Babri Mosque was demolished by RSS and BJP loyalists and the Indian government of the time did not interfere to halt the outcome as the security forces kept observing what was going on. After the Babri Mosque episode, Hindu-Muslims riots flared up as a result of which over 1,500 Muslims were killed, many properties looted, and 1,829 wounded. The official machinery acted as a mute witness.

In February 2002, the worst ever anti-Muslim riots took place in Gujarat, where Modi was the then chief minister. That led to the killing of over 2,000 Muslims. Hiren Pandey, a minister in Modi's Gujarat cabinet, confessed later that the riots were pre-planned and the police were ordered not to interfere. Since Modi became the Prime Minister in 2014, many Muslims in India have been killed on the pretext, that they reared cows with the intention to slaughter them for the consumption of meat.

The 1984 anti-Sikh riots, also recognised as the 1984 Sikh Massacre, was a series of acts targeting Sikhs by extremist Hindus, in reaction to the assassination of Indira Gandhi

by her Sikh bodyguards. Official Indian government reports admit to about 2,800 deaths across India. Other independent sources estimate the number of deaths to be around 8,000.

Recently, the Sangh Parivar has targeted Sikhs' religious sentiments and identity by alleging that Sikhs are a faction of Hinduism and not a distinct faith. In response, different Sikh religious, political, and social organisations have denounced the RSS as a challenge to the Sikh identity.

Even Indian Central governments have been promoting Hindu nationalism by marginalising the Muslims and Sikhs through state terrorism. Since 1989, India has deployed above 700,000 troops to suppress the Kashmiris freedom struggle for their right to self determination as per the United Nations Security Council (UNSC) resolutions of 1948/49. In the process, rampant human rights (HR) violations have been done to the Kashmiris, including deaths of much above 100,000 persons.

Likewise, on June 1, 1984 Indian Army had attacked the Golden Temple, the holiest

Sikh Shrine in India, Punjab to eliminate Sikhs' religious leaders who were asking for autonomy of Punjab to ensure protection of Sikhs' religious rights and identity. In that attack, many Sikhs were killed and maimed.

The ground reality is that for the last many years, Indian minorities are living under the violence ridden domination of the Sang Parivar (a group of Hindu extremist organisations) led by the RSS. The intensity of this violent trend has increased during the BJP rule, especially in Modi's time

Since then the Sikhs have intensified their old demand of making Punjab an independent state. Although, this demand is being suppressed by India by force, in the foreign countries the Sikh diaspora is quite actively running the campaign of Sikhs' freedom, which is also near recognition by the major western democracies. The above discussion proves that India's much trumpeted secularism only exists on papers and practically the country is being driven by the Hindutva dominated forces that will damage India's territorial integrity sooner or later.

India's embattled democracy

Hartosh Singh Bal

A fair and independent electoral process, an independent judiciary, a Parliament with a noisy opposition, a relatively free press and an army that has stayed away from politics have defined India since it adopted its Constitution in 1950. India stood apart in the developing world as a country where the Constitution served as the basis for the operations of the executive, the legislature and the judiciary. But it has taken just four years of the Bharatiya Janata Party (BJP) government led by Prime Minister Narendra Modi for the country to realise how fragile that achievement was, how close it has come to being subverted. India has a fairly decentralised system of governance. States are governed by chief ministers, who are the elected leaders of a political party or a coalition of parties that has a majority of the seats in a state assembly. An Indian state also has a governor, a federal appointee holding a ceremonial, non-partisan, constitutional position. After an election, the governor invites the party or the coalition that won the most seats to form the government. While every government has attempted to use this office to its own ends, the corrosion of the governor's office became evident this month after state elections in the southern Indian state of Karnataka. An alliance of parties opposed to Mr. Modi's BJP won a majority of the seats. Karnataka's governor, Vajubhai Vala, who used to be an aide to Mr. Modi, was constitutionally bound to invite the non-BJP

alliance to form the government. Instead, Mr. Vala demonstrated his loyalty to Mr. Modi by asking the BJP to form the government. The Indian Supreme Court had to intervene so that a basic task of a democracy could be accomplished: letting the alliance that had a clear majority form a government. A similar corrosion is apparent in Parliament, too. Over the decades, the Parliament has served as a venue for the opposition to critique the government. A few months back, opposition lawmakers made several attempts to move a vote of no confidence against the government. A no-confidence motion takes precedence over other parliamentary business, but the speaker of the lower house, who is drawn from the BJP, denied the opposition lawmakers their motion for over a month. The BJP has a strong majority and the no-confidence motion posed no threat — except that during the nationally televised debate, the opposition would point out the failures of Mr. Modi's economic policies. Despite the partial opening of the Indian economy the annual budget still has an oversize impact. Lawmakers discuss the allocations for health, education and the like for weeks. If the parliamentary session is ending, the allocations that haven't been approved yet are consolidated and voted on in a procedure called the "guillotine." In March, three weeks before the budget session would come to an end, Mr. Modi's party denied the lawmakers their crucial role of

assessing and critiquing financial allocations by invoking the guillotine. The desire of Mr. Modi's government to ensure that the core democratic institutions function not as they are meant to but as it desires has even affected the esteemed Supreme Court. Cases there are decided by two or more judges assigned by the chief justice. In January, four senior justices held a rare news conference. They accused the chief justice of violating procedure in the assignment of judges. Prashant Bhushan, one of India's most prominent lawyers and a critic of the Modi government, explained the implications of the accusations. "Politically sensitive cases are being assigned to handpicked benches, with no senior judge on them, so that the desired outcomes are achieved," Mr. Bhushan said in an interview. "The chief justice is clearly manipulating and misusing the judiciary in the interest of the government." Mr. Bhushan alleged that the government and the ruling party were blackmailing the chief justice, who faces charges in a graft case.

The erosion of India's institutions under Mr. Modi extends to the Indian Army as well. Gen Bipin Rawat was appointed army chief in violation of the tradition that the senior general takes that job. Since his appointment, General Rawat has backed the Modi government's position on political issues to a degree unseen in previous chiefs. Even the Election Commission of

India, which had a reputation of overseeing free and fair elections, has faced allegations of modifying election dates to favour Mr. Modi.

Unsurprisingly, the commission, until early this year, was headed by a bureaucrat who worked closely with Mr. Modi when he was the chief minister of Gujarat. And further, the Indian news media, with a few respectable exceptions, has turned into cheerleaders for Mr. Modi and his politics. Most of the press not only ignores critical reporting but also actively spins the news to favour the government. The spin resonates with the large segment of Indian society invested in Mr. Modi's Hindu nationalist politics. A sting operation by the website

Cobrapost recently illustrated the fall in standards. Representatives from the website, posing as members of a Hindu nationalist group, met with the executives of some of India's largest media companies. They offered to pay the companies millions of dollars to publish and broadcast Hindu nationalist propaganda aimed at benefiting the BJP. Most of the media companies agreed to consider the deal. As India prepares for the national elections next year, Mr. Modi's ratings are falling. And there is a sense of alarm: If Mr. Modi was willing to drown dissent and subvert national institutions when his government enjoyed popular support, how far down an undemocratic path might he and his party go to ensure a victory?

नसर्ने द्वालका रोग मधुमेह

मानिसको रगतमा चिनीको मात्रा आवश्यक भन्दा बढी भई पिसाब जाँच गर्दा पिसाबमा चिनीको मात्रा चाहिने भन्दा बढी देखा पर्नुलाई मधुमेह रोग भनिन्छ ।

- मधुमेह रोग लागेमा निम्न लक्षणहरू देखिन्छ
- ज्यादा तिर्खा लाग्नु ।
- पटक पटक पिसाब हुनु ।
- पिसाबको मात्रा धेरै हुनु ।
- रास्री खाना खाए पनि दुलाउदैं जानु ।
- बराबर घाउ खटिराहरू आउनु तर छिटो निको नहुनु ।
- हातगोडा फमभमाउनु ।
- थकाई लाग्नु ।
- वान्ता हुनु, शरीरसुख्खा हुनु ।
- छिटोछिटो श्वास फेर्नु र बेहोस हुनसक्नु ।
- यी लक्षणहरू एक वा सो भन्दा बढी देखा परेमा तुरुन्तै मधुमेहका लागि जाँच गराउनु होस् ।
- सम्पी राख्नी मधुमेह भएमा तुरुन्तै उपचार गराउनुपर्छ ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
काठमाडौं, टेक्क

गण कता, गणतन्त्र कता, जताततै नेतातन्त्र

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

गण कता, गणतन्त्र कता, जताततै नेतातन्त्र पो देखिन थाल्यो । गणतन्त्र पद्धति हो, पद्धतिलाई जीवनमा ढाल्ने गण अर्थात नागरिक हुन् । सबै प्रकारका चुनाव सम्पन्न भइसक्यो, चुनावबाट गणप्रतिनिधिहरू पनि काममा लागिसके । तैपनि गण र गणतन्त्र वल्लो किनार र पल्लो किनारजस्तो अवस्थामा छन् । एउटै भँगालो, एउटै खोलो, एउटै नदी, र एउटै सागरमा समाहित भएर गण र गणतन्त्र बोरेजस्तो लाग्दैन । संविधान कार्यान्वयन भयो भनिदैछ । संविधान कार्यान्वयन भएको भए गणले गणतन्त्र जिन्दावाद भनेको किन सुनिन्न । गणतन्त्र दिवस अहिले पनि गणका वीचमा, गणका सहभागितामा किन मनाउन सकिएन । उही प्रहरी, कर्मचारी, सेनाको गण र भाडाका कणहरू नचाएर गणतन्त्र किन मनाइदैछ । गणतन्त्र आएको ११ वर्षपछि पनि बन्दुके गणतन्त्र ? गण गणतन्त्र मनाउन नसक्नुको कारण र त्यसको निराकरण के के हुनसक्छन् ?

उता संविधानबाट हाटिसकेको राजतन्त्रका पूर्वप्रतिनिधि ज्ञानेन्द्र शाह मन्दिर गए मन्दिरमै, बाटोमा देखे बाटोमै, दर्सैको टिका होस् बाटोघाटा, मन्दिर मठमा होस्, जनताको भीड देखिन्छ । पूर्वराजा देखानासाथ आमनागरिकको हुल धेर्न पुग्छ र 'राजतन्त्र जिन्दावाद' : 'राजा आउ देश बचाउ' को नारा लगाइहाल्छ ।

आखिर हटाइसकेको, हाटिसकेको राजतन्त्रमा त्यस्तो के आकर्षण छ ? सत्ता र शक्तिबाट किनारा लगाइएको राजतन्त्रले के नै गरिदिनसक्छ र ? यो पद्धतिले देश डुबाएको अर्थमा नागरिकहरू आक्रोसित छन् भने पनि मेरो भूमिका निर्धारण गर्नेछन् भनेर नागरिकको मुख ताकेर बसेका पूर्वराजाले कसरी देश बचाउन सक्छन् ? जुन दिन शक्ति थियो, २०६३ साल वैशाख ११ गते, मेरेको संसद व्यूताउने काम गरेकै हुन् । शायद राजतन्त्रको टोक्रोमा रामवाण सकिइसक्यो, त्यसपछि उनी भगवान र जनताका तपस्यामा लीन छन् । उनले कुन कहिले बरदान पाउलन् र बरदानको उपयोग गर्नालै, अहिले केही भन्न सकिने अवस्था छैन । तैपनि रानु देखेर माहुरी झुमिएरै झुमिन्छन् गण । लोकतन्त्र, गणतन्त्रका गण, अस्ताएको सुर्यलाई नमस्कार गर्नेन, शायद यो पनि हिन्दु संस्कार र परम्परा हो ।

हुन त भाले नवासे पनि रात ढल्छ, विहान हुन्छ । रात लामो छ, त्यो दिन फेरि आउला र ? हुन त राजनीति सम्भाबनाको खेल हो । नदी र राजनीति सोको हिँदैन । नेपालको राजनीतिले युटर्न लिनसक्छ । नेपाल हिन्दुराष्ट्र बन्यो भने तूलो उपलब्धि मान्यपूर्छ । ३ लाख इसाई ३३ लाख भए । १३ प्रतिशत अङ्कार परिवार दिनदिनै घट्दैछ । अङ्कार परिवार यसरी बिभाजित छन् कि इसाई बढेको देखेर पनि अङ्कार परिवार पुरेर, कुरेर र गर्निएर तमासा हेरिरहेको छ । मानौ, अङ्कार परिवारमा आत्मबल नै छैन । अङ्कार परिवार र

हिन्दुधर्मका रक्षक बनेका विभिन्न संघ, संगठनदेखि विश्व हिन्दु महासंघसम्म, कहिले भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीतिर हेर्छ, कहिले भारत उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथतिर हेर्छ, कहिले भारतका विभिन्न पीठका शक्तराचार्यतिर हेर्छ । आफूले कर्म गर्न र सम्मान आर्जन गर्न, विन्दुत्तर र आत्मस्वाभिमानको रक्षा गर्न हिन्दुहरू निर्वल, दयनीय देखिएका छन् ।

हरेक पर्व पर्वमा मन्दिर गएर हेरौ, देशी भरिका मन्दिरहरू भक्तजनहरूले भरिभराउ देखिन्छ । तर त्यो शक्ति यसरी तितरबितर छ कि यो शक्ति नभएर भक्तालुको भीडमात्र हो । भीडलाई हाँकनसक्ने न कृष्ण देखिन्छ, न अर्जुन । न त कुनै कर्ण नै छन् । द्रोणाचार्य र कृपाचार्यहरू जति पनि छन्, ती सबै कोठाचोटाबाट बाहिर निस्कन चाहैदैनन् । यिनको लोभ र लाभका कारण हिन्दुगणलाई धर्मनिषेक्षताको रसायनको घोल, भोल बनाउने भ्रमजाल फिजाउने क्रम जारी छ । ताकि राजभक्ति देखाउने गणको तापक्रम बिस्तारै सेलाउँदै जाओस् ।

भव्यरै मध्यमधेशमा राजतन्त्र जिन्दावादको नारा घन्कियो । नारा उता लाय्यो, प्रतिधिनी सिंहदरवारदेखि र आष्टपूर्ति दरवारसम्म घन्किउको सुनियो । के चाहियो, प्रधानमन्त्री गर्जिहाले- यो तमासा नदेखाएकै जाति । माछे मान्छे हुन्छ, विष्णुको अवतार हुँदैन । अको 'पालीदेखि' मै निन्मो दिन्हु, गणतन्त्र दिवसमा सामेल भए हुन्छ ।

राजतन्त्र जिवित छ, गणतन्त्र गण जीवनमा घुल्लै नसकेको सत्यवोध भएर दुई तिहाई बहुमतको सरकार प्रमुखले पूर्वराजालाई यसो भनेका हुन् त ?

समयको गतिलाई कसले रोक्न सक्यो र ? कहिले कसेसँग नफुकेको, कसैलाई नपर्येको, कहिले सूर्य नअस्ताउने मुलुक भनिने बेलायतको सत्ता र संस्थाले लेडी डायानाको शवयात्रालाई कुरुपन्यो, शवका सामु भुक्नुपन्यो । यो ऐतिहासिक सत्य हो । के थाहा, नेपालको गणतन्त्र राजाले आफ्नो धुँडामा आफैले

बन्वरो हानेर साइत जुराएका थिए, यो गणतन्त्रमा नेपाली गणको भाग्य र विष्व राजतन्त्रकै सहभागितामा कोर्ने दिन देखिएको पो छ कि ? किनकि परिवर्तनको १३ वर्ष र गणतन्त्र घोषणाको ११ वर्षमा पनि गणतन्त्र र गण सर्वसम्मितिको पद्धति जो बन्न सकेको छैन ।

चुनाव त रेशम चौधरीले पनि जित्यो, मनाडबाट गुण्डा र लिलिपुरबाट राजीनामा दिएका प्रहरीले पनि जित्यो । प्रचण्डजस्ता नेता राजधानीबाट खुल्लिए, १० वर्ष जनयुद्ध गरेर ७७ हजारको ज्यान लिनसक्ने माओवादीजस्तो पार्टी एमालेमा विलिन भयो । २०१५ सालको चुनावमा कांग्रेस सर्वशक्तिमान बनेर चुनाव जितेको पार्टीले १९ महिना शासन गर्न सकेन । अहिले पाखामा पाहा पछारिएजसरी पछारिएको छ । २०१५ सालमा ४ सिटमा खुल्लिएको कम्युनिष्ट २०१५ सालमा आएर दुई तिहाईको प्रचण्ड बहुमतका साथ सत्ताको कमाण्ड, देशकै कमाण्ड सम्हाले सूर्योदय भएको छ । तर एमाले र माओवादी मिलेर बनेको नेकपाको पहिले निर्णय कानुनले हत्यारा भनेका पूर्वमाओवादी बालकृष्ण दुर्गलाई आममार्फी दिएर धृतराष्ट्र शैली देखाएका छन् । यो कर्मले नेकपाको नेतृत्व अन्मोमात्र होइन, विवेकहीन पनि छ भन्ने अर्थमा आमनागरिकले बुझ्नुले गणतन्त्रमा गण छैनन्, अपराधाशास्त्र हाती छ भन्ने देखाएको छ । यसकारण क्षयरोगीकै टाकिस्दै गएको गणतन्त्र तड्किन सबैदैन, प्रधानमन्त्रीले भनेजस्तो सम्बृद्धि र सुशासन आउनेवाला छैन भन्न सकिन्छ ।

जनआन्दोलनको मुख्य माग भने पनि, संविधानसभा, सबै तहका आमनिर्वाचनको मुख्य सवाल भनेको निरकूशताको अन्त्य, प्रजातन्त्रको ग्यारेन्टी र विधिको शासन थियो । अब त जनतामा घुलमिल भएको आइएनजीओ, कानुन निर्माणदेखि अडडा, अदालत सबैतिर पो पुन थाल्यो । हाम्रो वन र वन्यजन्तुसम्बन्धि कानुन आइएनजीओले बनाइदिने भएछ । नेकपाको शासन कति बलियो, नेकपाको शासनमा गण र गणतन्त्रको सम्मानित आशन कहाँनेर पुगेछ ? विदेशी

चलखेल, तिनको हैकम- र जसो जसो बाहुन उसैउसै स्वाह । यही हो गण र गणतन्त्रको गरिमा, महिमा ?

पहिले ६ सय १ सांसद थिए, अहिले स्थानीय, प्रदेश, राष्ट्रिय सभा, संघीय संसद गरेर सांसद कति कति, ७ सय ६९ सरकार छ । यति धेरै सांसद र सरकार पाल्ने जनताले नै हो । जनतामाथि करको भार थोपरेरे हो । पीडामाथि पीडा खन बाध्य जनताको रात पिउने झाकुल्ला तरिका भएन र ? सिंहदरवारलाई गाउँसम्म पुन्याउन जनताले रात दिएरै मूल्य चुकाउनुपर्ने ? शासक, प्रशासक, भष्टाचारी, काल व्यापारी, कमिशन एजेण्ड, तस्कर, माफियाको कालोधनको

न सम्बृद्धि । सोम शर्माको सपना देखेर र देखाएर गणका नाममा भष्टाचारमुखी गणतन्त्र कसरी गणको जीवनपद्धति बन्ना र ?

गणतन्त्रमा गण देखिनुपर्छ, गणमा गणतन्त्र भिज्नुपर्छ । तब न गणतन्त्रप्रति अपनत्वको भाव विकास हुन्छ । नेतामा गणतन्त्र देखिने, गणतन्त्रमा नेतामात्र देखिने । गण त कता हो कता ? यहीकारण त समाजमा विषमता बढेको छ । विखण्डन र विभाजनका रेखाहरू कोरिएका छन् । एकता भँडिएको छ । सद्भाव खलबलिएको छ ।

भनिन्छ, असक्षम, अर्कमण्य र आफूले आफैलाई ढाँटेनेहरू जीवनमा अनेकपल्ट मर्हन् । नेकपा जो सर्वशक्तिमान छ, बाहुबली छ, उसले गण र गणतन्त्रलाई ढाँटन सुरु गरिसक्यो । नयाँ नेपाल बनाउने भनेर भएको नेपाललाई गया नेपाल नबनाओस् । नेकपाले यो अवसरलाई राजनीतिक मृत्यु अवसर नबनाओस्, यो राष्ट्रिय विनाको विषय हो ।

प्रतिगामी न पञ्चायत थियो, न बहुदल, प्रतिगामी न राजतन्त्र थियो न लोकतन्त्र । प्रतिगामी छ भने सोचमा छ । व्यवस्था जहिले पनि राम्रोका लागि आउने गर्छ । व्यवस्थापक राम्रो सोचैरै जिमिन्छ तर सत्तामा पुरेपछि निरंकूशता र अधिनायक भूत चढेपछि सही सोच खुइल्न्छ । जुन नियति पञ्चायतले भोग्यो, बहुदल असफल भयो, लोकतन्त्रले त्यस्तो नियति नभोगोस्, यसका लागि व्यवस्थापक बनेर पलाएको नेकपाले गणलज्जा र गण अपेक्षा, गणप्रतिको जिम्मेवारी र नैतिकताको बोध हरहेशा गरोस् । यसका लागि पूर्वराजतन्त्रको सहयोग र सुझाव लिनुपर्छ भने पनि पछि नहटोस् । किनभने ती पनि नेपाली हुन्, राजनीतिक शक्ति हुन् । सबै शक्ति मिलाउन सके न राजनेता जिमिने हो । क्रान्तिकारी मुखुण्डो लगाएर मात्र गण र गणतन्त्रमा शिद्धि प्राप्त हुन्न । राजनीतिक शिद्धि प्राप्त गर्न

पदथ्यौ हासी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज ।

मन्यौ जयौं त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सर्कियो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

इतिहासकै बलियो सरकार काममा कमजोर

२०७५ सालपछिको सबैभन्दा बलियो केपी ओली नेतृत्वको सरकारको पछिल्लो काम कारबाही हेर्दा जनतामा खासै उत्साह देखिएको छैन । संसदमा दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन भएपनि प्रधानमन्त्री ओलीले आफैनै भनाई विपरित मन्त्रिपरिषद्मा दुई जना उपप्रधानमन्त्री थेपको छन् । प्रधानमन्त्री ओलीले आफू प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त हुनासाथ उपप्रधानमन्त्री नबनाउने उदघोष सार्वजनिक रूपमै गरेका भएपनि आफैनै उदघोष विपरित दुई जना उपप्रधानमन्त्री बनाएका छन् । मन्त्री पदको सपथ खाने तयार भएका उपेन्द्र यादव शितल निवास नपैदै उपप्रधानमन्त्री बन्ने पक्कापक्की भएको थियो भने प्रधानमन्त्री पछि वरियताको क्रममा दोसो नम्वरमा रहेको रक्षामन्त्री इश्वर पोखरेलले आफूले वरियताक्रम खोसिने भएपछि आफलाई समेत उपप्रधानमन्त्री बनाउनपर्ने तत्र पदबाट राजिनामा दिने भनेपछि उपेन्द्र यादव उपप्रधानमन्त्रीमा तसै वरियताक्रममा बस्न तयार भएपछि पोखरेल उपप्रधानमन्त्री बनेका थिए ।

उपेन्द्र यादव पोखरेलभन्दा पहिला नै उपप्रधानमन्त्री बनेका भएपनि ओली नेतृत्वको सरकारमा उनी वरियता क्रममा दोसो नम्वरमा मन्त्री पदमै रहन तयार रहेका थिए । यसले के प्रमाणित गर्दछ भने मन्त्री पद खान पाए जस्तोसुकै मन्त्रालयमा रहेर भएपनि मन्त्री खानुपर्छ भने मान्यतालाई बढवा दिएको देखिन्छ । मन्त्री बनेर लुट्न पाइन्छ भने मानसिकताबाट ग्रस्त भएर आफूनो मान र प्रतिष्ठालाई समेत दाऊमा लगाउन तयार हुने हाम्रा नेताहरुलाई धिक्कार छ । जनताको सेवा गर्ने मन्त्री नै हुनुपर्दछ भन्ने छैन । मन्त्री नहुँ पनि जनताको सेवा गर्ने सकिन्छ । पदमा नपुगेपनि इतिहासले गणेशमान सिंहलाई कहिलै विर्तन सकैदैन तर मन्त्री भएकाहरुको इतिहासलाई जनताले कहिलै सहज रुपमा स्वीकार गर्न सकेका छैन । सत्तामा पुग्नु र सत्ता बाहिर बसेर जनताको सेवा गर्नु अलग अलग विषय हो । सत्ताको सुखमा बसेर गरेको सेवालाई सरकारी सेवा भनिन्छ के हामा नेताहरु सरकारी सेवा बाहेक अन्य सेवा गर्न तयार हुँदैन भने यो प्रकरणले प्रष्ट पारेको छ ।

केपी ओली नेतृत्वको सरकारलाई संसदमा सहज बहुमत रहेको अवस्थामा किन प्रधानमन्त्री ओली मधेशकेन्द्रित दलहरुलाई सत्तामा आउन आग्रह गरिरहन्छ भन्ने पोल विस्तारै खुल्न थालेको छ । संसदमा रहेको २ सय ७५ सांसद संघ्या मधेयका २ सय भन्दा बढी सांसदको सहयोग र समर्थन लिएर नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको सरकारले विस्तारै सर्वसत्तावाट लाद्न चाहेको जस्तो देखिएको छ । पछिल्लो समयमा ओली नेतृत्वको सरकारले संविधानको समेत उल्लंघन गरिरहेको भएपनि संसदमा रहको प्रमुख विपक्षी दल नेपाली कांगेसले त्यसलाई रोकन सकेको छैन । मानै ओली सरकार संसदमा प्रतिपक्ष विहिन रहेको छ । प्रमुख प्रतिपक्षी दलले सरकारले गरेका राम्रा कामको समर्थन र नराम्रा कामको विरोध गर्दै जनतालाई सजग गराउनपर्ने हो तर कांगेसले प्रतिपक्षी भूमिका समेत निभाउन नसकेको हुनाले ओली सरकार संविधानको उल्लंघन गर्दै सर्वसत्तावादातिर आगाडि बढ्दै गएको संकेतहरु देख्न थालिएको छैन ।

संविधानले नै सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधिकारको पद रिक्त रहेको एक महिनाभित्रमा पदपर्ति गर्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसका लागि न्यायपरिषद्ले प्रधानन्यायाधिकारका लागि सम्भावित न्यायाधिकारहरुको नामावली सम्बैधानिक परिषद्मा पठाउनर्न सम्बैधानिक व्यवस्था अनुसार न्यायपरिषद्ले भण्डै दुई महिना अधिकै नै नाम सिफारिस गरेपनि प्रधानमन्त्री नै अध्यक्ष हुने सम्बैधानिक परिषद्को बैठक सम्म बोलाउन प्रधानमन्त्री अलीले सकेका छैन । सम्बैधानिक परिषद्मा प्रधानमन्त्री अध्यक्ष रहने त्यसमा प्रतिनिधिसभाका सभामुख राष्ट्रियसभाका अध्यक्ष, प्रमुख प्रतिपक्षी दलका नेता र प्रतिनिधिसभाका उपसभामुख सदस्य रहने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेको छ । अहिलेको सम्बैधानिक परिषद्मा प्रमुख प्रतिपक्षी दलका नेता शेर बहादुर देउवा बाहेक अन्य सबै नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको बढुमत रहेकाले कर्तृ आफूना मान्छे नपर्ने भएपछि सम्बैधानिक परिषद्को बैठक नै प्रधानमन्त्रीले नबोलाउने हुन कि भन्ने प्रश्न समेत उन्न थालेको हुनाले अविलम्ब प्रधानमन्त्रीले सम्बैधानिक परिषद्को बैठक डाकेर प्रधानन्यायाधिकारको लागि एक नम्वरमा सिफारिस भएका व्यक्तिको नाम सिफारिस गरि सम्बैधानिक व्यवस्था रहेको छ । इतिहासकै बलियो सरकारको काम कारबाही कमजोरी हुँदैन भन्ने हाम्रो मान्यता हो ।

संघीय संसदेखि प्रदेशसभामा सम्म नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीकै सरकारको बढुमत रहेको हुनाले संघीय सरकारलाई काम गर्न त्याकै बाधा विरोध नभएपनि ओली नेतृत्वको सरकारले ल्याएको सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र २०७५/७६ को लागि ल्याएको बजेट हेर्दा जनतालाई कुनै आशा जगाउन सकेको देखिएको छैन । कम्प्युनिष्ट पार्टीले चुनावी घोषणापत्रमा उल्लेख गरेका कतिपय महत्वपूर्ण विषयहरुलाई समेत नसमेटेको हुनाले जनता विस्तारै निराशातर जान सक्ने भएकाले बैलैमा सरकार सजग रहन आवश्यक छ । इतिहासकै बलियो सरकारको काम कारबाही कमजोरी हुँदैन भन्ने हाम्रो मान्यता हो ।

सरसो लोकप्रियता कै कारण अधिनायकवाद आउँछ

दुई तिहाई बहुमत सहित गठन भएको केपी ओली नेतृत्वको सरकारले सय दिनको कार्यभार पुरा गरिसकेको छ अब ओली नेतृत्वको सरकारको परिक्षाको घडी आएको छ । ओली नेतृत्वको सरकारले स्थिर सरकार र संक्रमणकालको अन्त्य गरि विकास र सम्बृद्धिको नारा अधि सारेको छ । सरकारले आफैले दिएका नाराहरुको कार्यान्वयन कर्त्ता भूमिका खेल्छ त्यसैमा उसको र नेपाली जनताको भविष्य समेत गाँसिएको छ । सरकारले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रम ल्याएका विषयहरुलाई र वामपन्थी गठबन्धनले जनतालाई देखाएका सामाजिक गठबन्धन र आर्थिक बजेटमा उल्लेख गरेका विषयहरुलाई सक्नुपर्दछ । अहिले नै सरकारको समिक्षा गर्न बेला भईनसकेको भएपनि सरकारले आफैले दिएका तिहाई भन्दा बढीको सरकारले ठोस र उपलब्धिमूलक काम गर्न सकेको देखिएको छैन । सरकारले यातायात क्षेत्रमा देखिएको सिन्डिकेट हटाएको उद्योग गरेपनि अहिले त्यो पूर्ण रूपमा लागू हुन सकेको छैन । अहिले पनि एक प्रकारको सिन्डिकेट लाग्नु नै रहेको छ । उपत्यकाभित्र चल्ने बसहरुले भेडाखाया कोये भैं यात्रुहरुलाई बसमा कोच्चे गरेका भएपनि त्यसतर्फ ध्यान जान सकेको देखिएको छैन । अहिले पनि केही साना यात्रुहावक गाडीहरुले समेत यात्रुलाई सास्ती दिने काम छोडेको छैन भने ४० सिट भएको बसमा भाईंडै २ सय जनाले यात्रा गर्नुपर्ने बाध्यता यात्रुलाई रहेको छ ।

मुलुकमा अनेक प्रकारका समस्याहरु भएपनि ती समस्याहरुको समाधान गर्नुको सष्टु ओली नेतृत्वको सरकारका मन्त्रीहरु भने सस्तो लोकप्रियताकै लागि दोडिरहेका छन् । नियम कानुनको पालना गराउन सक्रिय हुनुपर्ने मन्त्रीहरु कोही सङ्कमकै बसेर वायु प्रदुषण जाँच गर्ने नाममा सेलब्रेटी हुन खोजिरहेका छन् भने केही उद्धार र उपत्यकामा भएको स्वीकार गरे हुन्छ । प्रचारमुखी भएर सस्तो लोकप्रियताका लागि उनीहरुलाई अगाडि बदनु भनेको उनीहरुलाई कुनै ठोस नीति र दिर्घकालिन कार्यक्रम नै छैन भन्ने समेत जनताले त्यही बुझ्ने गरेका छन् ।

भविष्य निर्माणका लागि दिनरात नभनि काममा खटिनुपर्नेमा मन्त्रीहरु भाषणमै सिमित भएका छन् । केहीले एक वर्षभित्रै मेट्रोरेल काठमाडौंमा कुदाउने उड्ने बाषण गरिरहेका छन् भने केहीले देशभरमै रेलमार्ग विश्याउने भन्दै जनतालाई ढाँटिरहेका छन् । नेपाल जस्तो भौगोलिक कठिनाई भएको देशमा एकवर्ष भित्रै उपत्यकामै मेट्रोरेल चलाउन असम्भव जस्तै देखिएको छ । तर त्यसलाई वेवास्ता गर्दै आँखो अपेक्षा जनताले गरेका छैन । बरु जनताले धारा पार्टी पौवा सफा गर्न नीति नियम र कार्यक्रम ल्याउने आशा गरेका हुन्छन् । ठीक त्यसको विपरित मन्त्रीहरु बाटो सफा गर्दै, प्रदुषण जाँच गर्दै, तरकारीको मूल्य सोधै, माक्स लगाएर हिँड्ने गरेका र त्यही दृष्टिलाई पत्रपत्रिका र टेलिभिजनहरुले प्रशारण र प्रकाशित गर्ने गरेका हुनाले के त्यस्ता दृष्टिहरुलाई काममा लिन्ने अपेक्षा जनताले गरेका छैन । सप्ताहमात्रमै रेलमार्ग विश्याउने भन्दै जनतालाई ढाँटिरहेका छन् । सप्ताहमात्रमै रेलमार्ग विश्याउने भन्दै जनतालाई देखिएको छ । सरकार प्रमुखबाट पनि कात्पनिक त्यसका लागि देखिएको जस्तै देखिएको छ । सरकार नियमको उदानलाई होइन ठोस समस्याको तोस समाधान अपेक्षित हुन्छ तर वास्तविकतामा त्यसको विपरित सरकार अप्रमुख पनि कुनै कोही देखिएको छ । तर त्यसलाई वेवास्ता गर्दै आँखो अगाडि देखिएको समस्याहरुको समाधान गर्नुको सष्टु विस्तारै रेलमार्ग विश्याउने भन्दै जनतालाई देखिएको छ । तर त्यसलाई रेलमार्ग विश्याउने भन्दै जनतालाई देखिएको छ । तर त्यसलाई रेलमार्ग विश्याउने भन्दै जनतालाई देखिएको छ । तर त्यसलाई रेलमार्ग विश्याउने भन्दै जनतालाई देखिएको छ । तर त्यसलाई

अष्टको आवश्यकता विकास र समृद्धि

उपेन्द्र कंग

दुई कम्युनिष्ट पार्टी मिलेर संसदमा शक्तिशाली पार्टीको रूपमा स्थापित नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी राज्यसत्तामाथि प्रभूत जमाउन सफल भएको छ। काँग्रेस नेतृत्वको सरकारमा शक्तिकेन्द्रहरूलाई साक्षी राखी स्थानीय तह, प्रदेश सभा र प्रतिनिधि सभाको चुनावमा अप्रत्याशित रूपमा हासिल गरेको जीतले एमाले पहिलो पार्टी बन्यो। अहिले माओवादी केन्द्रसङ्ग एकता गरी राज्यसत्तामाथि वर्चस्व नै कायम गरेको छ। संसदमा २७५ संसद सदस्यमध्ये १ सय ७४ सदस्य नेकपासँग छ। राष्ट्रिय सभामा पनि ५९ सीटमध्ये नेकपाले ४२ सीट हासिल गरेको छ। ६ वटा प्रदेशमा दुईतिहाई छ भने प्रदेश नं२ मा ठूलो दलको रूपमा रहेको छ।

एकताका दिन प्रधानमन्त्री केपीशर्मा ओलीको सबोधनमा “यो एकता दमनका लागि होइन, विकासका लागि हो” भने वार्येशमा सशक्तिकाको उन्नाद त्यसे पनि भक्तिरहेको थियो। दमन शब्द प्रयोगको कुनै अर्थ नै थिएन। जसरी अन्तर्मनबाट खुशी निस्किरहेको थियो, त्यसरी नै शक्तिको अहंकार पनि बाहिर आइरहेको थियो। नेपालमा सबभन्दा ठूलो नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी बनाउन सफल भएको केपी शर्मा ओलीले इतिहास रचेकोबाट अभियान हुनु स्वाभाविक हो।

नेपाली राजनीतिको नेतृत्वकारी भूमिकामा ओलीको उदय पश्चात राजनीतिलाई पेलेर लैजाने नवीन प्रयोग सफल नै देखिएको छ। मधेशको कठीन नाकाबन्दी अन्दोलनलाई पनि वास्ता नगरि संविधान निर्माण तथा धोषणा गर्नु, आन्दोलनकारीलाई पनि संविधानको पक्षमा ल्याउन पेलेर जाने अभियानको नितिजा नै थियो। सबैले संविधानलाई र्खीकार गरेको चुनाव लड्न आए। अनेक व्यवधानका बाबजूद पनि चुनाव गराएर पहिलो पार्टी बन्नु ओलीको क्षमताकै प्रतिफल हो भन्नै पछि। एमालेको विपरीत धारतिर रहेको माओवादी केन्द्रलाई एकता गर्न तयार बनाउनु ओलीको कुशल शैली नभई अरु केभन्न सकिन्छ। ०७० को चुनाव होस्

अथवा ०७४ को चुनाव एमाले शीर्ष स्थानमा उकिलएर आउने श्रेय ओलीलाई जान्छ। सबै शक्तिहरूको उपस्थितिमा केपी शर्मा ओलीले बाजी जित्नु मासुली कुरा पनि होइन। पेलेर जाने राजनीतिको नवीन प्रयोगमा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली सफल राजनीतिज्ञको रूपमा आएपछि शक्तिसँगै अभियान नआउने कुरा होइन। अब जहाँ नेपाली राजनीतिमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको वर्चस्व कायम भएको छ, शक्तिकेन्द्रहरू ठगिएको महसूस गरेका छन्।

६ वटा प्रदेशमा आप्नो वर्चस्व कायम भएपछि प्रदेश नं२ संघीय सरकारको टारगेट बनेको छ। बोली, वाणी र व्यवहारले त्यही भनिरहेको छ। भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको जनकपुर भ्रमण, काठमाडौं नआई सोरै जनकपुरमा अवतरण गर्नु आदि संघीय सरकारका लागि पाच्य भएन। त्यसमा पनि मुख्यमन्त्री लालबाबु राजतले यो संविधान विभेदकारी छ भनेर अभिव्यक्ति दिनु आगोमा घ्यू परे जस्तै भयो। संघीय सरकार चुप लागेपनि कथित राष्ट्रवादी मीडिया त ज्वालामुखीयै विस्फोट गर्न्यो। प्रतिशोधको आगो बल्दै गयो र यसमा घटनाक्रमले घ्यू थार्डै गयो। नेपाली भण्डाको फरक आकार, मोदीले नाकाबन्दीबारे चुइक क नबोल्नु, माफी नमाग्नु आदि कुराहरूले राष्ट्रवादीको प्रतिशोधको आगोलाई भड्कायो। अब मोदी गएपछि प्रदेश नं२ बाट प्रतिशोध लिने संघीय सरकारले रणनीति नै बनाएको देखिन्छ। २ नं॒ प्रदेशले गरेका त्रुटिहरूको सूची तयार पारेर संघीय सरकारले मुख्यमन्त्रीसँग प्रतिशोध लिने उद्देश्यले पहिलो चरणमा उनलाई अमेरिका जानबाट रोकी दण्ड दिईएको छापामा आएको कुरा निन्दनीय नै हो। मोदी आएको बखत संघीय सरकारले केही नबोले पनि अहिले कथित राष्ट्रवादीहरूको रीसलाई शान्त पार्न प्रदेश नं॒ २ लाई निशानामा राखिएको छ। मधेशको एशोसिएशन अफ अमेरिकाको निमन्त्रणामा अमेरिका जान लागेको प्रदेश नं॒ २ को मुख्यमन्त्री लालबाबु राजतलाई आइतबार राती ११ बजे सकिएको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले अमेरिका जान

रोक लगाएको छ। राजतको आचरण र पृथक्तावादीसँगको हेलमेलका कारण उनको भ्रमण रद्द गरिएको छ, जनप्रहराले छापेको उद्भूत गर्दै दुडे खबर अनलाइनले लेखेको छ। संविधानलाई समर्थन गरि संघीय सरकारलाई समर्थन समेत दिएर भारतीय प्रधानमन्त्री आएको बेला संविधान विभेदपूर्ण छ भनेर केपी शर्मा ओलीको आलोचनाका कारण मुख्यमन्त्रीलाई ठानी यो भ्रमण रोकेर दण्ड दिईएको दुडे अनलाइन खबरले लेखेको छ। यो प्रतिशोधात्मक रूपमा दण्डित गरेको कुरा निन्दनीय हो।

दैनिक नेपालबाट साभार गरिएको भनिएको दुडे खबरले उत्तेजना फैलाउने धेरै कुरा लेखिएको छ। अफ नसच्याए प्रदेश नं॒ २ मा राष्ट्रपति शासन लान समेत लान सक्ने सम्भावना व्यक्त गरिएको छ। बल्पूर्वक बढाइएको राजनीति र यसबाट प्राप्त सफलता तथा सर्वोच्च शक्तिको रूपमा स्थापित प्रधानमन्त्री के पी. शर्मा ओलीको एकक्षत्र शासनमा कलंकको टीका मानिएको प्रदेश नं॒ २ प्रतिको पुर्वाग्रह सकारात्मक राजनीतिको प्रतिफल मान्न सकिएन। प्रदेश नं॒ २ को मुख्यमन्त्रीलाई अनेक अनर्गल आरोप लगाएर दण्ड दिने नियतले अमेरिका जानबाट रोक्नु सर्वसत्तावादको उन्नाद हो। विकासको बाटोमा अग्रसर हुने सरकारको लक्ष्यलाई यस्ता पूर्वाग्रही भावनाले कदापि सफल हुन दिईन।

शक्ति प्राप्त गरेपछि अहंकार बढ्छ, त्यही पतनको कारण पनि बन्दछ। यो प्राकृतिक नियम हो। यसलाई नमानेर नेपाल मै तकि शक्ति धाराशायी भएको भनी रहनु पर्न कुरा होइन। आफ्नो विचारभन्दा फरक रहेको प्रदेश नं॒ २ लाई नरम व्यवहारका साथ आउनु पर्ने संघीय सरकार उत्तेजनापूर्ण रूपमा प्रस्तुत भएका कारण प्रदेश नं॒ २ प्रतिक्रियात्मक अवस्थामा गई रहेको कुरा बुझनु पर्दछ। पत्र पत्रिकाको माध्यमबाट दिईने धम्की सर्वथा अनुचित व्यवहार अहिले सरकारले अस्तित्वायर गरेको छ। असन्तुष्टताको धरातलमा खडा गरिएको साप्राज्य जहाँ

चारैतिरबाट आउने चुनौती विद्यमान छ, स्थायित्व लिन सोही प्रकारको वातावरण बनाउन जस्ती छ। अहंकार प्रदर्शनभन्दा जनअपेक्षा पूरा गर्ने दिशामा सरकारलाई लाग्नु बेश होला।

मुख्यमन्त्रीबाट राजीनामा दिएर जहाँ मन लाग्न जाओस वा लालबाबु राजतको यही रवैया रह्यो भने प्रदेश नं॒ २ मा राष्ट्रपति शासन लान सक्दछ आदि आदि अनेक धम्कीका स्वरहरू मीडियाबाट आइरहेकोमा यो प्रदेश संघीय सरकारको कोपभाजन हुनेमा कुनै शंका अब रहेन। मधेशप्रति पालिएको घृणा शक्तिको माध्यमबाट प्रहारको रूपमा आउन लागेको दुखद रुपानु हो। मधेशलाई यिदाउन संघीय सरकारले द्वन्द्व उत्पादनमा लायदा मधेशको लागि राप्रो अवसर हो। मधेशलाई यस अवसरको भरपूर प्रयोग त गर्छन् नै, यसको असरबाट सरकार पनि बच्न सक्दैन।

भारतसँग सम्बन्ध बनाउने प्रधानमन्त्री ओलीको प्रयासलाई राष्ट्रवादी शक्तिहरूको सबैले मुक्तकण्ठबाट प्रशंसा गरेका छन्। राष्ट्रवादीले आपनै प्रधानमन्त्रीलाई “लम्पसारवादी” भनेर आलोचना गरेका छन्। भारतले कतिको साथ दिने ओलीले परिक्षणकालमा भारतलाई राखी मधेशलाई यिन्हाँले रणनीति लिएको दुनु पर्दछ। यस पेलाइमा मोदी मधेशलाई साथ दिएर फेरि उदाङ्गिन्छ कि सरकारलाई साथ दिने प्रयास गर्दछ, यही अग्निपरीक्षाको लागि मधेशसँग अलि कडा व्यवहार लिएको दुनु पर्दछ।

मधेशलाई साथ दिने भारतको यसपालीको अवस्था भने प्रतिकूल छ। मधेशको मूल मुद्दा संघीयता थियो र नेपाल संघीय सरचनामा गई सकेपछि मधेशलाई पनि यसलाई स्वीकार गरि चुनावमा भाग लिएकोले विरोधको कुनै अर्थ रहेदैन भन्ने कुरा भारतले पनि भन्न सक्छ। कालखण्डमा संसोधन भई रहेने कुराको सुकाप दिएर मधेशको कितामा मोदी सर्वथा अनुचित व्यवहार अहिले सरकारले अस्तित्वायर गरेको छ। असरलाई यसपाली नदेखिन सक्दछ। नेपालमा बाम शक्तिको संशक्त प्रादुर्भाव भएको र यो चीनको गहिरो प्रभावमा रहेकोले जसरी

भारतमा भयो। राजा त्रिभुवन राणाहरूस्वाट मुक्ती पाउन भारतके सहयोगमा दिल्लीपुरे, दिल्लीमा भारतके मध्यस्थितामा राणा, राजा र भारतमा जन्म हुक्को काँग्रेस बिच सम्पदारी भयो। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको संस्कृतर न१५९८० मा यो अवस्था हुँदैन। दुश्मन मधेश होइन, देशको गरिबी हो। देशको भयावह परिवर्तन होइन। यसलाई राहत लड्ने रणनीति हुनु पर्दछ। राजनीतिक अनुकूलताको यो घटीमा नेपाल संघीय सुधैको छ। नेपालको सुधार र विकासको यस्तो अनुकूल वातावरण पाउन कठीन छ। देशबाट भ्रष्टाचार उन्नालून गर्दै विकासको माध्यमबाट समुद्दितिर लम्कने यो अवस्थालाई व्यक्तिगत प्रतिशोधमा लागेर अवसर गुमाउनु हुँदैन। दुश्मन मधेश होइन, देशको भयावह परिवर्तन होइन। यसलाई राहत लड्ने रणनीति हुनु पर्दछ। राजनीतिक अनुकूलताको यो घटीमा नेपाल संघीय सुधैको छ। नेपालको सुधार र विकासको यस्तो अनुकूल वातावरण पाउन कठीन छ। देशबाट भ्रष्टाचार उन्नालून गर्दै विकासको माध्यमबाट समुद्दितिर लम्कने यो अवस्थालाई व्यक्तिगत प्रतिशोधमा लागेर अवसर गुमाउनु हुँदैन। दुश्मन मधेश होइन, देशको भयावह परिवर्तन होइन। यसलाई राहत लड्ने रणनीति हुनु पर्दछ। राजनीतिक अनुकूलताको यो घटीमा नेपाल संघीय सुधैको छ। नेपालको सुधार र विकासको यस्तो अनुकूल वातावरण पाउन कठीन छ। देशबाट भ्रष्टाचार उन्नालून गर्दै विकासको माध्यमबाट समुद्दितिर लम्कने यो अवस्थालाई व्यक्तिगत प्रतिशोधमा लागेर अवसर गुमाउनु हुँदैन। दुश्मन मधेश होइन, देशको भयावह परिवर्तन होइन। यसलाई राहत लड्ने रणनीति हुनु पर्दछ। राजनीतिक अनुकूलताको यो घटीमा

८३ लाखमा बनेको स्वास्थ्य भवन ४ महिनामै उड्यो

९३ लाख खर्चीएर बनाएको बाबे रित्थ स्वास्थ्यचौकी भवन निर्माण सम्पन्न भएको चार महिना नवित्तै हावाले उडाएर अस्तव्यस्त बनेको छ। चार महिनाअधि अर्थात् १२ माघमा जिल्ला समन्वय समिति दोलखाका प्रमुख डबल पांडेले सो भवन निर्माण सकिएपछि समुदायलाई हस्तान्तरण गरेका थिए। प्रिफ्याबले बनेको सो भवन गत बुधबार राति आएको हावाले उडाएपछि अस्तव्यस्त बनेको हो।

प्लान नेपालको आर्थिक सहयोगमा दोलखास्थित हुराडेक नेपालले भवन बनाएको थियो। हावाले भवनको माथिल्लो

भागमा बिच्छाइएका फलसिलिङ्ग सबै उडाएको छ भने भवनभित्रको ओपिंटीका सामग्रीहरूमा समेत क्षति पुरेको छ। स्वास्थ्यचौकीका निमित्त इन्वार्ज ओमप्रकाश यादवले बुधबार राति चलेको हावाले प्रिफ्याब भवन अस्तव्यस्त भएको बताए। इन्वार्ज यादवले भवनको छानो मात्र बाँकी रहेको र सामान्य हावाले पनि बाँकी रहे का सिलिङ्ग फर्ने अवस्थामा रहेको बताए। जसका कारण बिरामीको उपचारमा समेत समस्या भएको उनले बताए। हावासँगै परेको वर्षाका कारण भवनभगाडिको पर्खाल पनि भत्केको छ। उनले भवन

भक्तिएलगतै सम्बन्धित वडा कार्यालय र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयलाई जानकारी गराइसकेको बताए।

बाबे गाउँपालिकाका वडाध्यक्ष नानी पाण्डेले सम्बन्धित गैरसरकारी संस्थाको लापर्वाहीका कारण टूले परिमाणको र कम दुरुपयोग भएको र कार्बाहीका लागि पहल गर्न बताइन्। उनले सो भवन निर्माण अवधिभर पटक-पटक अनुगमन गरी गुणस्तरीय सामग्री प्रयोग गर्न आग्रह गरे पनि बेवास्ता गरेको आरोप लगाइन। पांडे ले बजेट उपलब्ध गराउने प्लान नेपालसँगै जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय र सम्बद्ध सबैमा उजुरी गर्न बताइन्।

स्थानीयलाई भुक्तानी दिनै बाँकी

हुराडेकले एक वर्षाधि टेन्डरमार्फत ठेक्का लगाएको सो प्रिफ्याब भवन एबिसी कन्स्ट्रक्शनले निर्माण जिम्मा पाएको थियो। भवन निर्माण सम्पन्न भई समुदायलाई हस्तान्तरण भइसकदा पनि सो कम्पनीले स्थानीयले गरेको कामको रकम अझै भुक्तानी दिएको छैन। पेटी ठेक्काको जिम्मा पाएका बाबरेका कुमार पांडे र राजु थापाले भवन निर्माणको रकम हालसम्म नपाएको गुनासो गरे। कम्पनीका प्रमुख विष्यु उप्रेतीले हुराडेकबाट सबै रकम भुक्तानी लिइसकेका छन्। उनले भने, 'हामीले भवन निर्माण

सम्पन्न गरेर समुदायलाई बुझाइसकेका हाँ। अब प्राकृतिक प्रकोपसँग कसको के लाग्छ र ?' स्थानीयको रकम भुक्तनीबाबे भने उप्रेतीले केही रकम बाँकी रहेको रिचकारे।

यता भवन निर्माणको मुख्य जिम्बेवार संस्था हुराडेक दोलखाका अध्यक्ष होमप्रसाद पाठकले ठेक्दारसँगको सम्झौतामा के उल्लेख छ, त्यहीअनुसार हुने जानकारी दिए। उनले सम्झौता हेरेपछि मात्रै के गर्न भन्ने विषयमा निर्षर्षमा पुगिने प्रतिक्रिया दिए।

सुमबहादुर पत्नीसहित ३ जना कांगेस केन्द्रीय सदस्य मनोनित

काठमाडौं। नेपाली कांगेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले बिहीबार केन्द्रीय समितिमा ३ जनालाई मनोनिय गरेका छन्।

उनले लमजुङका दिलबहादुर घर्ता, कांग्रेस का शिवप्रसाद हुमाराई र दाढकी शीला शर्मा खड्कालाई केन्द्रीय सदस्यमा मनोनित गरेका हुन्। खड्का हालै निधन भएका कांगेसका नेता खुमबहादुर खड्काका पती हुन्।

देउवाले दमनाथ दुंगाना, तीर्थराम डंगोल र हिरादत भड्कलाई महाधिवेशन प्रतिनिधि र महासमिति सदस्यमा मनोनिय गरेका पार्टी कार्यालयका मुख्यसचिव कृष्णप्रसाद पौडेलले जानकारी दिए।

६ पार्टी एक भएर पनि 'राजपा' मोर्चा जस्तै

डा. सुरेन्द्र भा

हामीले ६ वटा राजनीतिक दलहरू, जसले विगतमा ३ वर्षदेखि लिएर २५ वर्षसम्म अनुभव भएका ११ सांसद भएका पार्टीहरू, एकजुट हुन आफैमा पनि चूनैतिपूर्ण कार्य थियो। त्यसपछि आन्दोलनको क्रममा एकजुट भएको पार्टी तीनवटा स्थानीय तहको निर्वाचनमा सहभागि थयो। वाम गठबन्धनको एकीकरण पछि अहिले हामी राष्ट्रको तप्ती शक्तिको रूपमा रहेका छौं। यसबीचमा हामीले धेरै कार्यहरू गर्न्हाँ। मधेशको जनआपेक्षाअनुसार हामीले काम गर्नुपर्छ। यसलाई अलि बढि व्यवस्थित गर्नुपर्छ भन्ने कुरामा दुई मत छैन तर यो भद्रगोल छ जस्तो मलाई लाग्दैन। पार्टीको आफ्नो सिद्धान्त छ, त्यसभागमा रागडी बढिरहेको छ।

यो सहि हो कि पार्टीका भातु संगठनहरूलाई व्यवस्थापन गर्न सकिएको छैन। विगतमा हामीले ६ वटा पार्टीलाई एकीकरण गरेका हाँ। तर अहिले पनि पार्टीमा दूला कुराको निर्णय गर्न त्रिमा त्रुटी भइरहेको छ। यसलाई मैले पनि स्वीकार गरेको छु। पहिले कुरा त हामीले मधिवेशन गर्न भनेका थियो तर गर्न सकेका छैनौ। पार्टीभित्र भएका विवादलाई एकत्रित गर्न सकेन। ६ वटा पार्टी को विवाद थियो र त्यो पनि यथावत नै छ। एकीकरण भाइ बनेको राष्ट्रिय जनता कार्यको संयोजक महात्म्य ठाकुर त बन्धुभयो तर अध्यक्ष मण्डलका अन्य सदस्यहरूको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन। पार्टीको धाराहरूलाई निरन्तरता दिए आजनुभएका अध्यक्ष मण्डलका सदस्यहरूलाई एकत्रित गर्नुपर्छ।

पार्टी भित्र गुट-उपगुटोको चलखेल भयो भन्नु ख्वाबिक हो। हामी ६ वटा फक्क-फरक्क पार्टीबाट आएका छौं र ६ वटे पार्टीका अध्यक्षलाई अहिले पनि अध्यक्ष मण्डलको सदस्य बनाइएको छ। ६ वटा पार्टीमध्ये सबैभन्ना दूलो पार्टी तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी भएको हुनाले र यसको अध्यक्ष पनि धेरै अनुभव प्राप्त भएको हुनाले सबैले संयोजकको रूपमा माने तर अच्युतका अध्यक्षहरूस्थीच भने आन्तरिक प्रतिस्पर्धा भयो कि उहाँहरू आफू-आफूले नै गुटबन्नी सिर्जना गर्नुभयो। पुरानै गुट-उपगुटमा सक्रियता देखाउनुभयो र त्यसैमा रमाउने परम्परा र प्रवृद्धि पनि छ। यसले गर्दा अपेक्षाकृत नितिजा लिन सकेन। देशको चौथो दूलो पार्टी हुँदा हुँदै पनि यामो साराहरूलाई त्यसले गर्दा एकत्रित गर्नुपर्छ।

भावनामा बोगेर दूल नेताहरूले पार्टी त एकीकरण गर्नुभयो तर एकीकरण भएपछि दूलो पार्टी भयो भनेर नरामो काम पनि गर्न थालै।

समयमा यस बारेमा कुनै कुरा भएको थिएन। तर दस्तावेजमा भने त्यो कुरा उल्लेख भएर आयो। यो दूले विषय भएन। सबैलाई के कुरा थाहा छ भने हामीसँग लोकतान्त्रिक आन्दोलनका योद्धा, मधेश आन्दोलनका योद्धा छन्। महात्म्य ताकुर त जस्ता अनुभवी, त्यागी, सर्वमान्य नेताले नेतृत्व गर्नुभएको छ। उहाँके नेतृत्वले आज हामी यहाँसम्म आइपुगेका छौं। दस्तावेजमा उल्लेख भएको चत्रीय प्रणालीलाई अध्यक्ष मण्डलको बैठकले त्यसलाई खारेज गरिसकेको छ।

यहि १४ गते राजपाको अध्यक्ष मण्डलको बैठक बरसैछ र २५ गते राजनीतिक समितिको बैठक बरसैछ। आवश्यक परेको खण्डमा पदाधिकारी बैठक पनि राजनीतिक समितिको निर्णयबाट गर्छौं। हाइन भने त्यसै बैठकबाट पार्टीको भावी कार्यदिशाको बारेमा छलफल गर्नुपर्छ। महायिवेशनमा पार्टीलाई लैजाने हामी अभिप्रायः हो। | संसदीय दलको नेताको विषयलाई पनि अध्यक्ष मण्डलको बैठकबाट दुगोमा पुऱ्याउनेछौं। राजपा नेपालको संयोजक भावना बोगेर नै एकता भएको हो। जनताबाट पनि जब मधेश एक छ भने तपाइँहरू किन अनेकतामा जानुहुन्छ भन्ने दबाव भएको बारेर त्यो कारणले गर्दा एकता भयो।

तर अध्यक्ष मण्डलमा थुपै नेताहरू आपूर्लाई सुरक्षित कसरी पार्टी पनि निर्वाचन भनेर भागबन्धाको राजनीतिक पार्टीलाई गर्नुभयो। यो पार्टीको लागि दुःखद विषय हो र यस्तो महायिवेशनले पार्टीलाई सबैभन्ना बढी क्षमता भएको छ। पुरानै गर्नुभयो। यो महायिवेशनमा पार्टीलाई अंगालेर पार्टी आगाडि बढाउनुको कुनै औनित्य दिए।

यसले गर्दा क्षमतावान युवा साथीहरूलाई अंगालेर पार्टी आगाडि बढाउनुको कुनै औनित्य दिए। त्यसले गर्दा एकत्रित गर्न त्रिमा त्रुटी भइरहेको छ। यसले गर्दा एकत्रित गर्नुपर्छ।

पार्टी भित्र गुट-उपगुटोको चलखेल भयो भन्नु ख्वाबिक हो। हामी ६ वटा फक्क-फरक्क पार्टीबाट आएका छौं र ६ वटे पार्टीका अध्यक्षलाई अहिले पनि अध्यक्ष मण्डलको सदस्य बनाइएको छ। ६ वटा पार्टीमध्ये सबैभन्ना दूलो पार्टी तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी भएको हुनाले र यसको अध्यक्ष पनि धेरै अनुभव प्राप्त भएको हुनाले सबैले संयोजकको शारिरीक अस्वस्था नै हो। अन्य पार्टीले पनि भर्खर मात्र चयन गरेको छ। हामी पनि यसको प्रक्रियामा छौं। विवाद भने छैन। अर्को कुरा राष्ट्रिय जनता पार्टी लोकतान्त्रिक पार्टी हो। लोकतान्त्रिक प्रक्रिया अनुसार त्रिमा त्रुटी भइरहेको छ। सबैको सर्वसम्मत निर्णय भए भनै रामो भयो। यदि उहाँ संसदीय दलको नेता बन्धुभयो भने पनि भोलीका दिनमा अन्य क्षमतावान साथीहरू हुनुहुन्छ। उहाँहरूले नै त्यो मीका पाउनुपर्छ। त्यसले गर्दा एकीकरण बन्नुस। उहाँहरूले नै त्यो मीका पाउनुपर्छ। त्यसले गर्दा एकीकरण बन्नुस। उहाँहरूले नै त्यो मीका पाउनुपर्छ। त्यसले गर्दा एकीकरण बन्नुस। उहाँहरूले नै त्यो मीका पाउनुपर्छ। त्यसले गर्दा एकीकरण बन्नुस। उहाँहरूले नै त्यो मीका पाउन

यंगीन खबार

सिंगल रहेको ज्याकलिनको दाढी

बलिउडकी हट नायिका ज्याकलिन फर्नान्डिज मिस श्रीलंका भइसकेपछि बलिउडमा आएर स्थापित भइन् । उनको नाम कहिले निर्देशक साजिद खानसँग जोडियो त कहिले सिद्धार्थ मल्होत्रासँग । सलमान खानसँग पनि ज्याकलिन प्रेममा परेको समाचार बाहिरिए । तर, उनले आफू भने सिंगल रहेको दाढी गरेकी छिन् । उनले भनेकी छिन्, 'मेरो कोही पनि ब्वाइफ्रेन्ड छैन । बिहे गर्न सोच पनि छैन ।' श्रीलंकाकी यी सुन्दरीका अनुसार फिल्म उद्योगमा उनका कोही साथी छन् । तर, फिल्म ब्याकप्राउन्ड नै भएका कारण आफूलाई कर्सेसँग पनि फिट नपाएको बताएकी छिन् । उनले आफौनो फोकस काममा मात्र भएको भारतीय सञ्चारमाध्यमलाई बताएकी छिन् ।

ललितकला प्रतिष्ठानद्वारा धनकुटामा हस्तकला प्रशिक्षण

धनकुटा । नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान हस्तकला विभागद्वारा धनकुटा नगरपालिकामा विभिन्न हस्तकलासम्बन्धी प्रशिक्षण सुरु भएको छ । हस्तकला प्रशिक्षण कार्यशालामा प्रयोगविहीन कपडाबाट फलावर भेस (फूलको गमल)लगायत सामग्री बनाउने प्रशिक्षण दिइने भएको छ । प्रतिष्ठान विभागको आयोजना र हाम्रो बहुमुखी पाठशाला धनकुटाको व्यवस्थापनमा भएको प्रशिक्षण कार्यशालाको धनकुटा नगरपालिकाका प्रमुख वित्तन तामाङ्गले उद्घाटन गरेका थिए । धनकुटामा हस्तकलासँग सम्बन्धित सामग्रीको कोसेली घर नरहेकाले कोसेली घरको स्थापना गर्न आवश्यक रहेको तामाङ्गले बताए ।

हस्तकलालाई धनकुटाको कोसेलीका रूपमा विकास गर्दै पर्यटक आर्कषण गर्न सकिने तामाङ्गलो भनाइ थियो । नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठानका ललितकला प्रमुख सुष्मा राजभण्डारीले नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठानले हस्तकला, सिर्जनशीलता, मूर्तिकला, लोककलामा आधारित कार्यहरू गर्ने जानकारी दिइन् । खेर गएका कार्डलाई प्रयोग गरी फूलका सामग्री, सजावट सामग्री उत्पादन गर्ने कलाकारोंसँग प्रदान गरिने उनले बताइन् ।

नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानका नृत्य विभाग प्रमुख माध्यम प्रधान, हाम्रो बहुमुखी पाठशाला धनकुटाका संयोजक सरोज भुजेललगायतको उपस्थितिमा उद्घाटन भएको कार्यशाला २४ जेठसम्म सञ्चालन भएको थियो ।

हविस्की खाएर 'ज्ञ' सार्वजनिक

काठमाडौं/ रहस्यको गोब्रेकिराले मेरो मगजलाई कुटुकुटु खाइरहेको छ । मेरो खोपडीमा ब्ल्याक ज्ञ भाइरल भएको छ । ज्ञ पेज नम्बर १४५ । पञ्चपुरुषमध्येका एक लेखक राजकुमार बानिया आएर यी लाइन वाचन गरेर गए ।

त्यसपछि धिमिरे युवराज आएर बोल थाले, 'मिस ताम्राकार तिमी बोल्द एन्ड ब्युटिफुल मोडल है । तिमो न्युचिटीलाई एकसपेज गर्ने नभई बरु त्यसलाई कलरफुल र भाइब्रेन्ट बनाउने मेरो इच्छा हो । तिमो गुप्त नन्तालाई अलिकिति कलात्मक इलुजनले शृंगार गर्ने हो । तिमो न्युड बडीलाई ब्राउन पेन्ट रंग्याउने हो । डोन्ट से नो, लिज ! ज्ञ पेज नम्बर ११९ ।'

अनि राजकुमार गोदार, गणेश पौडेल र विल्व प्रतीकले पनि 'ज्ञ'बाट एउटा-एउटा डाइलग बोले । उनीहरू सबै त्रैमास: मञ्चमा उपस्थित भए । उनीहरू कुमार नगरकोटीको पछिलो उपन्यास 'ज्ञ'को विमोचनमा उपस्थित पञ्चपुरुष थिए ।

पञ्चपुरुषले उपन्यासबाट 'मन्त्र' वाचन गरेपछि एक व्यक्ति खर्पन बोकेर स्टेजमा उकिले । खर्पनको एकातिर हविस्की थियो भने अर्कोतिर कुमार नगरकोटीको विमोचन हुन लागेको पुस्तक 'ज्ञ' । खर्पनबाट हविस्की निकालियो । लेखक नगरकोटीले हविस्कीको बिर्को खोले । स्टेजमा बसेका पञ्चपुरुषलाई हविस्कीको एक-एक पेग सर्व गरियो । अनि लेखक सुगुना शाहले पुस्तकको विमोचनमा उपस्थित ।

कार्यक्रममा नगरकोटीले पुस्तकका केही हरफ वाचन गरे । उनले केही कविता वाचन गर्नुका साथी गीत पनि

गाए । पुस्तक विमोचन कार्यक्रम रंगमञ्चमा प्रदर्शन भइरहेको कुनै नाटकजस्तै लायथ्यो ।

यसअघि उनका भोक्षान्तः काठमाडौं फिभर, 'फोसिल', 'मिस्टिक्टा', 'घाटमाण्डू', 'अक्षरगञ्ज' र 'दोचा' प्रकाशित भइसकेका छन् । पछिलो उपन्यास 'ज्ञ' १ सय ७३ पृष्ठको छ । बुकहिलले प्रकाशन गरेको पुस्तकको मूल्य चार सय रुपैयाँ राखिएको छ ।

'अस्ट्रेलियन एप्लिकेसन्स डे' मार्फत विद्यार्थीलाई परामर्श

इसिसी ग्लोबलको सर्वाधिक ठूलो शैक्षिक मेला 'अस्ट्रेलियन एप्लिकेसन्स डे' गत सोमवार काठमाडौंको होटेल याक एन्ड यटीमा उद्घाटन गरिएको छ । नेपालका लागि अस्ट्रेलियन राजदूत पिटर बडले कार्यक्रम उद्घाटन गरेका हुन् । कार्यक्रममा २८ विश्वविद्यालय तथा कलेजका प्रतिनिधिको सहभागिता रहेको छ । विद्यार्थी र तिनका अभिभावकले प्रत्यक्ष रूपमा सहभागी प्रतिनिधिसँग कोर्स, शुल्क र एवं छात्रवृत्तिसम्बन्धी जिज्ञासा राखेका थिए ।

कार्यक्रमको मुख्य आकर्षण प्रतिनिधिद्वारा स्पष्ट असेसमेन्ट तथा फाइनान्सियल एवं भिसा गाइडेन्स बुथ रहेको थियो । विद्यार्थी र अभिभावकका जिज्ञासामा इसिसी ग्लोबलका दक्ष भिसा अफिसरहरूले सल्लाह-सुझाब दिएका थिए ।

बैकिङ पार्टनरका रूपमा एनआइसी एसिया, नेपाल एसबिएआई, सानिमा बैंक, सिद्धार्थ बैंक र एमरेस्ट बैंकले कार्यक्रमका सहभागीलाई विभिन्न अफर प्रदान गरे । कार्यक्रममा ब्रिटिस काउन्सिल नेपालको पनि सहभागिता रहेको थियो ।

विद्यार्थी विश्व विद्यालयसम्म पुग्न नसक्ने अवस्थामा हामीले विश्वविद्यालयलाई नै विद्यार्थीसामु ल्याउने सक्दो प्रयास गरेका छाँ, इसिसी ग्लोबलका डेस्टिनेशन हेड शैलेशकुमार भाले भने ।

सन २००८ मा मेलबर्नमा स्थापित इसिसी ग्लोबल अहिले ९ देश र २६ सहरमा सञ्चालित छ । प्रधान कार्यालय मेलबर्न अस्ट्रेलियामा रहेको इसिसीले न्युजिल्यान्ड, क्यानडा, युएसए र युकेका लागिसमेत शैक्षिक परामर्श प्रदान गर्ने गर्दछ । अर्को कार्यक्रम ६ जुनमा वितवनको भरतपुर गार्डेन रिसोर्ट तथा ७ जुनमा पोखराको होटल पोखरा ग्रान्डीमा बिहान ९० बजेदेखि बेलुकी ५ बजेसम्म हुनेछ ।

सिंहदरबारको दोस्रो भाग निर्वाचन सुन्नाले निर्देशन गर्ने

नेपाल टेलिभिजनबाट प्रशारण भइरहेको 'सिंहदरबार'को दोस्रो संस्करण नविन सुन्नाले निर्देशन गर्ने भएको छन् । निर्देशक सुन्नाल्द्वारा निर्देशन 'दलान' शीर्षकको टेलिशृंखला निकै लोकप्रिय भएको थियो । उनी नुमाफुङ्ग फिल्मका पनि निर्देशक हुन् ।

सिंहदरबारको दोस्रो संस्करणमा गौरी मल्लले मूख्य भूमिकालाई निरन्तरता दिनेछिन् । उनलाई टेलिशृंखलामा आशा रिंहको रूपमा देखाइनेछ । आशा रिंह एक जनमुखी, बौद्धिक तथा प्रतिवद्ध नेतृ दुन, जसले नयाँ संविधानलाई सफलतापूर्वक लाग्न गराउनमा खास भूमिका खेलिन् । साथी संघीय संरचनामा नागरिक र सरकारको सहकार्यलाई बलियो बनाउन ठोस योगदान दिनेछिन् ।

यो शृंखला काठमाडू सर्व फर कमन ग्राउन्डले तयार गर्ने आएको छ । टेलिशृंखलामा आशा रिंहको रूपमा देखाइनेछ । आशा रिंह एक जनमुखी, बौद्धिक तथा प्रतिवद्ध नेतृ दुन, जसले नयाँ संविधानलाई दृश्यहरूलाई प्रस्तुत दिनेछ । साथी परम्परागत सोच र ढर्रालाई बदलेर सहकार्यमा आधारित संस्कार को सहकार्यमा आधारित कलरफुल लाग्न गराउनमा खास भूमिका खेलिन् ।

सर्वले गरेको सर्वेक्षण अनुसार ७० लाख दर्शकले सिंहदरबारको पहिलो शृंखला हेरेका छन् । ९३ भागको शृंखलाले वर्तमान समयको राजनीतिलाई प्रतिविम्बित गर्नेछ ।

अमेरिकी सहयोग नियोग युएसएडको आधिक सहयोगमा सर्व फर कमन ग्राउन्ड नेपालले उत्पादन गरेको यो टेलिशृंखला असार अन्तिम साताबाट प्रसारणमा आउने बताइएको छ । यसमा गौरी मल्ल सहित रमेश रन्जन भा, प्रमोद अग्रही, हेमन्त चालिसे, आलोक थापा, प्रकाश धिमिरे, बादल भट्ट आदि मूख्य भूमिकामा देखिने बताइन्छ ।

कार्यपादित

कृषि विकास बैंकले बनाईदियो विद्यालयमा खानेपानी ट्रायांकी

काठमाडौं |

कृषि विकास बैंकले सुर्खेतको छिन्चुमा रहेको नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय तल्लो थानीचौर छिन्चुका लागि खानेपानीको ट्रायांकी निर्माण गरिएको छ । बैंकको

व्यावसायिक सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत छिन्चु उपशाखाको सक्रियतामा द्यांकी निर्माण गरिएको हो । खानेपानी ट्रायांकीको उद्घाटन तथा हस्तान्तरण गर्दै बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत लीलाप्रकाश सिटीलाले विद्यालयमा अध्ययनरत ६५ जना विद्यार्थीलाई स्कूल व्याग र शैक्षिक सामग्रीसमेत प्रदान गरेका थिए ।

प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सिटीलाले नेपाली जनताको आर्थिक

